

Kodály Zoltán

Mit akarok a régi székely dalokkal?

Mit akarok a régi székely dalokkal? Ezt kérdik még ma is egyre-másra. Még mindig vannak, akiknek szívében kőre hullott a mag, akiknek ezek a dalok nem mondanak semmit, legfeljebb kurióznak, múzeumba valónak nézik.

Múzeum! Ellenségei oda szeretnék már zárni az egész magyarságot, hogy üveg alatt mutogassák. (Idegenforgalom.) Jól is illene oda, a „festői népviselet” mellé, gramofonlemezeken eredeti székely dalok... De hiába. A magyarság még él, és egyelőre nem akar múzeumi tárgy lenni. A székely dal is él, egy pillanatra sem hallgatott még el. Most éppen erősödik a hangja, mint friss tavaszi szellő fúj bele a magyar zeneélet csukott szobájába. Majd elválík, ki jár jobban: aki elébe tárja keblét, vagy aki fázva húzódik köpenyébe.

De hát olyan idegen, külön nép a székely? Lehet a szavát ennyire nem érteni?

Ha kimutatják is a tudósok, hogy a magyarság tízféle szilánkból állott össze: aki közelebről látta, tudja, hogy a magyar lélek egy-ugyanaz Somogytól Szatmárig és Csíktól Nyitraig. Ilyen volt valaha a magyar zene nyelve is. Valamikor a székely dal volt a magyar dal: törmelékei, maradványai a többi magyarság közt mindenütt ott vannak. Ma a székely a legmagyarabb magyar, és a magyar csak úgy lehet újra magyar, ha mennél székelyebbé tud válni.

Ez a megújulás útja, ezt kell követnie a magyar dalnak is, ha nem akar elsenyedni egyre vértelenebb maga-ismételgetésében.

Mélyszántás, rigol-eke kell most a magyar léleknek, hogy újrateherjen. Ez a rigol-eke a székely dal, mely ha beleszánt a magyar lélekbe: ősi gyökeréig feltárja, kihozza napvilágra a kártékony férget, megújítja a talajt.

Ezért akarnám elvinni minden magyar házba, hogy megérezze mindenki – ez vagyok, ennyi az elhasználatlan erő bennem. El akarnám vinni mindenhova, ahol négy-öt magyar összehajol, hogy ne kérdezzék - miért is? -, hanem azt mondják: ezért is, meg azért is, meg mindenért: élni érdemes és kell.

Az utcán állítanám meg vele az embereket, mikor dúlt arccal loholnak a buszon vagy a falat kenyér után, hogy vigasztalást merítsenek a csodakútból. És el akarnám vinni a világot mindenüvé, ahol csak értenek a zene nyelvén, hogy ezen keresztül is jobban tudják meg, amit oly rosszul tudnak: hogy mi a magyarság.

Ennyi mindent akarok a régi székely dalokkal.